

Periklis Sfyridis: 'Een orgaan uit India' Relas van een Griekse arts. Uitgeverij Elikser, Leeuwarden 2012. ISBN 978-90-8954-452-0 Zie ook: www.elikser.nl (Transplantatie/ Niertransplantatie/PO/1)

Soort boek/Ziekte/Stijl: De arts Perikles Sfyridis beschrijft in dit boek in een geromantiseerde vorm een waar gebeurd verhaal. Hij licht toe waarom hij samen met zijn zus en een andere nierpatiënt naar India reist om hen daar een niertransplantatie te laten ondergaan met een (Samaritaan) nier van een donor uit India: 'In 1996 leerde ik uit de eerste hand – samen met mijn zuster, nierpatiënt – de wereld van de illegale orgaanhandel in India kennen. Jonge Indiërs verkopen hun nier om hun familie van de armoede te redden. Klanten zijn wanhopige nierpatiënten die hoog spel met hun leven spelen. Rondom dit dubbel menselijk lijden bestaat een heel circuit van artsen en tussenpersonen die zich verrijken. Tevens leerde ik het India kennen van de armoede, (religieuze) tegenstellingen, corruptie, het ontbreken van sociale zorg, naast het India van de luxe hotels en de monumenten, bezocht door de toeristen. Op deze ervaring, inclusief wat we na onze terugkeer in Griekenland meemaakten, is het materiaal van mijn boek "Metamoschevsi nefrou (Niertransplantatie)" gebaseerd, dat de duistere kanten van dit sociaal-medische probleem belicht.' Het boek van 195 pagina's is vertaald door Anneke de Reuver.

Over de schrijver: Periklis Sfyridis (1933) woont in Thessaloniki en studeerde medicijnen. Tot 1994 was hij werkzaam als cardioloog. Daarna begon hij een carrière als schrijver, dichter, redacteur en scenarioschrijver. Hij schreef diverse boeken en voor verschillende literaire tijdschriften en bladen.

Anneke de Reuver (1951), deed een opleiding tot medisch analiste en werkte een aantal jaren in ziekenhuislaboratoria en als artsenbezoekers. Zij woonde een aantal jaren in Athene en studeerde in Groningen af in de Nieuwgriekse taal- en letterkunde aan de RuG. Momenteel is zij freelance vertaler en docente aan o.m. een doktersassistentenopleiding en een HBO laboratoriumopleiding.

Korte Beschrijving: Dit verhaal over orgaanhandel speelt zich af in een andere tijd, toen de euro nog niet ingevoerd was, maar de problematiek rondom orgaanhandel is nog steeds actueel en orgaanhandel vindt nog steeds plaats.

Perikles Sfyridis licht in dit boek toe waarom hij zelf (Petros in het boek) geen donor kon zijn voor zijn zus Agni. Ze besluiten om naar India te gaan om daar een nier te ontvangen van een Samaritaan donor. Agni kan erg slecht tegen de nierdialyse en zal nog erg lang moeten wachten op een donor.

Samen met een jeugdvriend van de zus Yannis die ook een niertransplantatie zal ondergaan en zijn begeleiding reizen ze af naar India.

De operatie zal gedaan worden door een specialist uit India die ook zal zorgen voor de donor. Perikles Sfyridis beschrijft het georganiseer en de verschillende dilemma's die vastzitten aan de orgaanhandel en de illegaliteit en corruptie waar ze mee te maken krijgen. Hij licht ook toe waarom het goed is dat hij als begeleidend arts meegaat; regelmatig kan hij net ingrijpen zodat medicatie op tijd gegeven of dialyse geleverd kan worden. Hij beschrijft hoe mensen zich via deze handel verrijken. Maar hij laat ook zien dat de specialist in India, een bekwaam arts is, die zo goed mogelijk voor zijn patiënten zorgt, en het werk, naast dat hij er goed voor wordt betaald, doet omdat hij er in gelooft. Ook de positie van de donoren wordt toegelicht; met het geld dat zij zo verdienen kunnen zij hun positie verbeteren binnen hun samenleving of de

hun kinderen een toekomst geven.

Perikles Sfyridis beschrijft, naast deze praktijken, ook de armoede die ze in het land tegenkomen zodra ze toeristische tochtjes maken. Bovendien leren ze Indiërs kennen die zich niet willen verrijken en elkaar handel gunnen.

De niertransplantaties gaan door, zij het niet zonder slag of stoot en lukken. Maar Yannis krijgt complicaties; hij heeft gezwegen over andere gezondheidsklachten die hem parten gaan spelen. Beide patiënten keren terug naar Griekenland, maar Yannis zal daar sterven.

Wat viel op: De dilemma's, morele en ethische discussie die rondom deze orgaanhandel spelen komen allemaal aan bod. En als je het boek uit hebt blijven ze even groot bestaan. Want in Europa zijn we nog steeds niet in staat om een goed sluitend systeem voor orgaandonatie te laten functioneren. De uitbuiting van arme mensen in de Derde Wereld blijft daarmee ook bestaan. Daarnaast is ook duidelijk dat als iemand op deze manier een transplantatie ondergaat, goede deskundige begeleiding geen overbodige luxe is.

Citaten: Pag. 16-17: 'De discussie tussen mij en de directeur van de nefrologische kliniek werd onderbroken door de verpleegster die hem vroeg of ze de nierdialyse van mijn zuster moest stopzetten, omdat Agni steeds begon over te geven.'

Pag. 51: "We zijn daar erg bekend. We werden opgepakt en vastgezet."
'Gingen jullie de gevangenis in?'

Hij lachte. 'Als je dollars hebt hoef je niet lang in de gevangenis te blijven.'

Ik merkte op dat hij een helder antwoord handig ontweek.

'Was dat toen je ons op het laatste moment belde om niet te komen?'

'Precies, en dat was maar goed ook.(...)'

Pag.150: 'Op de laatste dag werd ik overmand door tegenstrijdige gevoelens. Aan de ene kant was ik blij te vertrekken uit dit hete vuile land waar de armoede zich dagelijks in het eigen gezicht weerspiegelt. Aan de andere kant hadden de mensen mijn hart gestolen door de wijze waarop ze hun lot aanvaardden en hoe de eenvoudige mensen buitenlanders tegemoet treden. Maar bovenal omdat een van hen zijn nier had geschonken ten behoeve van een beter leven voor zijn zoon, en mijn zuster.'

Pag.159-160: "Het ergste leed is geleden' zei hij tegen haar, 'maar de komende maanden is grote voorzichtigheid nog geboden. Je moet elke dag je bloeddruk, gewicht, temperatuur en urineproductie bijhouden. Als er iets afwijkend is, moet je me meteen waarschuwen.'

Recensie: Zie pag. 195 boek, Dimisthenis Kourtovik: 'P. Sfyridis registreert situaties en kleine verhalen van de alledaagse werkelijkheid (...) Hier echter, lanceert het thema hem, en geeft frisheid en ruggengraat aan zijn observatie (...)'

<http://www.bol.com/nl/p/een-orgaan-uit-india/920000007042432/> : Prof. mr. dr. D.P. Engberts: '(...) Het is een boek over de uitzichtloze situatie van nierpatiënten die in eigen land niet tijdig een donororgaan vinden, over de half-criminele wereld van orgaanhandel, betaalde donors en dubieuze tussenpersonen. Daarmee gaat het ook over de uitbuiting van arme mensen in de Derde Wereld en over de onmacht om in

Europa een sluitend systeem van post-mortale orgaandonatie te laten functioneren. Het boek is meer dan tien jaar geleden geschreven, maar sindsdien is het alleen maar moeilijker geworden – ook in Nederland – om getransplanteerd te worden als je niemand kent die jou een nier wil afstaan. Een schrijnend probleem dus, dat niet alleen in Griekenland actueel is. (...)’